

ják hatalmukat a meghódított területen s akik meg szeretnék állítani az időt a győzelem áldott pillanatában. (I. S.)

A JÁTEK ES PIHENÉS. A játék mindig több, mint pihenés közbeni elfoglaltság. Ösztönös tevékenység, mely minden tapasztalatot megelőz.

A pszichológusok számos elméletet dolgoztak ki a játék lélektanáról. Egyesek egyszerű pihenésnek minősítik, mások a felesleges energiák kiélési formájának tekintik. Nagyon érdekes *Stanley Hall* angol pszichológus atavisztikus elmélete. Szerinte a gyermek játéka keresztül megismétli az emberi faj egész szellemi fejlődését, átmegegy a nomád-ság, a mezőgazdaság, a kereskedelem fokain, hogy fejlődése végén a modern „ipari“ emberhez jusson el. — *Karl Gross* szerint is a játék előkészítő gyakorlat az érett, felnőtt életre.

A felhozott elméletek szerint a játék komplex; nem lehet sem egyetlen ösztönre visszavezetni, sem egy általános elmélettel megmagyarázni. Míg a gyermeki játék az alapvető életösztönök megnyilvánulása, mint a „főzőcske“ (a táplálkozás) és a „baba“-játék (az anyasági ösztön), addig a lelki érettség s fejlődés bizonyos fokán (13-15 év) a játék jellege szellemi (domino, sakk). Legmagasabb megnyilvánulási formáiban a játék a művészetbe megy át.

A játéknak nagy a jelentősége a nevelés szempontjából. Számos eredményes pedagógiai rendszer alapja a játék. A játék lélektani elemei érvényesülnek a legtöbb szórakozásban s a normális életnek is nélkülözhetetlen előfeltétele. Az alacsonyrendű állatok és a gyengeelméjűek nem játszanak. A munka és szórakozás közti harmonikus egység a szellemi élet egyensúlyának leglényegesebb tényezője.

A ROOSEVELT-KISÉRLET lényege az ipari és mezőgazdasági termelés, valamint a nemzeti jövedelem elosztásának állami ellenőrzése és irányítása. A terv eddigi alakulása két szakaszra osztható. Az első a legfelsőbb bíróság ismeretes ítéletéig terjed. Ebben a szakaszban Roosevelt tevékenysége diktatorikus, a második szakaszban, mely még ma is tart, az állam beavatkozása a gazdasági életbe csak közvetett, amilhez megjegyzendő, hogy jólehet az USA legfelsőbb bírósága alkotmányellenesnek minősítette a Roosevelt-kísérlet gerincét tevő két törvényt (*NIRA* és *A. A. A.*) ezek még ma is mélyreható befolyást gyakorolnak az amerikai gazdasági életre.

A *NIRA*-nak (*National Industrial Recovery Act*) két főcélja volt: 1. egyensúlyt teremteni a kifizetett bér-összeg mennyisége és a termelés összértéke között, amit a belső piac fogyasztó képességének emelésén keresztül próbált elérni; — 2. a munkaadó és munkás közötti viszonyt új alapokra fektetni azáltal, hogy megadta a munkásság szabad szervezkedési jogát. A *NIRA* hatálytalanítása után az 1935-ben hozott Wagner-törvény ezt a jogot továbbra is biztosítja.

Az *A. A. A.* (*Agricultural Adjustment Act*) célja a mezőgazdaság kimentése a válságból a bevetett területek csökkentésével. Ugyanakkor a kártalanításként nyújtott premiumok a mezőgazdasági lakosság vásárlóerejének növelését célozták.

Roosevelt kísérletével kettőt akart: meghaladni a válságot s a prosperitás bizonyos fokán rögzíteni a gazdasági életet. Az első, a belső piac vásárlóképességének emelésével, el is érte: az ipari termelés indexe (1928=100) 54-ről (1933) a múlt év derekán 106-ra szökött. Viszont nem sikerült az amerikai gazdaság fellendülésének állandósítása.

A nagy kiadások (prémiumok, munkanélküli segélyek, közmunkák) következtében 5 év alatt a közadósság 19-ről 37 milliárd dollárra emelkedett. Ennek, valamint az inflációtól való félelemnek a következtében az amerikai börzéken a múlt év végén az 1929-eshez hasonló baisse állott be. A depresszió áterjedt az ipari életre is: a gazdasági élet általános indexe 1937 decemberében visszaesett 78-ra, az 1936. évi 110-es színvonalal szemben. A három éves fellendülés eredményei néhány hónap alatt megsemmisültek. A közben biztosított magasabb munkabérek a fokozott drágaság és adók nagyrésztben semlegesítették, ugyanakkor a mezőgazdasági árak emelése következtében a külföldi piacok nagyrésze elveszett, a bevetetlen területek munkanélküliei pedig a munkanélküliek seregét növelik.

A MAI OLASZ IFJUSÁG SZELLEMRŐL hű képet ad *Indro Montanelli*, a fiatal abessziniai önkéntes *Primo Tempo* c. regénye. Képet alkothatunk magunknak, hogyan látják és másítják el azokat a problémákat, melyek ma az emberiséget foglalkoztatják. Az új olasz ifjúság u. i. nem érdektelen ezekkel szemben. „Csodálatosan tragikus időkben élünk... — írja Montanelli. — S ezt érzik mindazok, akik nem szemlélődnek érdektelenül.“ Montanelli egyébként egyesíti magában a 20 és 28 évek közötti olasz ifjúság minden hibáját. Rejtve bár, de azért megtaláljuk benne a baloldali francia ifjúság sok jellegzetességét, mint pl. az álintellektualizmus és individualizmus elleni ellenszenvet. De ez az intuitív ellenszenv vak és önmagában való marad. Nem tudják beleilleszteni az időbe, hozzámérni a tradíciókhoz s valódi helyén kezelni. Mindezekelőtt nincs teljes képük az osztályok gazdasági és szellemi mibenlétéről. „A polgárság bomlásban lévő osztály — mondja az egyik regényalak. — Igen, a polgárság! Ime egy nagyon tág meghatározás, mert mi is valójában a polgárság?“ „Mindén, ami nem forradalmi... Egy felfogás.“

A faszizmusnak az ifjúságra gyakorolt hatását épp az jellemzi, hogy eltörüli, nemlétezővé teszi számukra a társadalmi ellentétek valóságát, behelyettesítve a helyes fogalmakat a „polgárság“ és a „korrupt tökéstrend“ frázisaival. Mikor pedig kijelenti, hogy a polgárság „felfogás“ — ezzel megfoghatatlan fantommá válik, aminek értelme csak annyi, hogy tökéletes ellentéte a helyes társadalom-elmélet meghatározásainak. Montanellinek a polgári kultúra elleni lázadása egyébként összeférhetetlen és kegyetlen, nem talál soraiban egyetlen követésre méltó egyéniséget sem s Balzactól kezdve felszámolja azt a kulturát, mely „külső formákban kristályosodott ki.“ „Mind halottak — írja tovább — s minden, amit eddig gondoltak esetleg nagyszerű muzeális érték. Mussolini az új világ, az új léghör.“

A szellemi restség, a nyugtalanság és kalandvágy a szinte tárgyaltalan önfeláldozásra való készség, mely nem talál eszményt a múltban s önmaga sem tud teremteni — teljes egészében a Vezér köré polarizálódik. Az érvelés, mely idevezet s mely minden más és minden eddigi gyökeres átalakulást kézlegyintéssel intéz el — „csak szavak“, — mondják — bizonyítja a gondolkodásra való teljes képtelenséget.

Montanelli s a fasiszta fiatalság nem akar tudni semmiről és figyelmen kívül hagy mindent, amit elődei tettek. A faszizmus ilyenformán tökéletes szakadást jelent az olasz öntudában. A huszévesek megvetéssel beszélnek a háború előtti idők szabadelvűségéről és parlamentarizmusáról. Minthogy képtelenek az őszinte és nyílt jelen megteremtésére, fuldokolva az ellentmondásokban vagdalkoznak a múlt felé, ami sokkal egy-